

säga: vi skola ej allenast lefva, utan äfven betala våra skulder. – Således *tålmod, sparsamhet, flit.*

59 MED ANLEDNING AF EN ARTIKEL »OM MYNTREFORMEN I FINLAND» I N:O 209 AF RYSKA TIDNINGEN GOLOS.

Finlands Allmänna Tidning n:o 189, 16. VIII 1866

Bland de Ryska tidningar, som nu och då sysselsätta sig med Finska förhållanden, såsom det synes hufvudsakligen i afsigt att visa obehörigheten af, att Finland har sin egen författning, sina lagar, sin förvaltning skilda från Kejsardömets, och för att med anledning häraf mot Finnarne uppretta sina läsares sinnesstämning, har på senare tid »Golos» (Rösten) börjat intaga ett framstående rum.

Detta blad har äfven i vårt nuvarande myntväsende funnit ett föremål för klander. Förut hafva de ryska tidningarne mera beklagat vår olycka att ega metalliskt mynt, dervid begagnande de förvända uppgifter om landets penningeförhållanden en härvarande tidning¹ meddelat. Väl återopas ännu samma uppgifter i senast hitkomna nummer 209 af Golos. Men hufvudsak är dock numera att visa myntreformens så att säga politiska oberättigande och dess skadlighet för Kejsardömet.

Det är troligen fåfängt att här vederlägga Golos' anföranden. Ty äfven om vederläggningen kommer till dess redaktions kunskap, medgifva dess politiska opinioner en motbevisning ingen giltighet. Finland skall till tvångskurs mottaga det Ryska pappersmyntet, emedan man i Kejsardömet måste mottaga det. Mot ett sådant axiom kan ingen bevisning föras. Likväl kan det anses för enskyldighet att framlägga fakta, hvilka hos mera humana och billiga Ryssar kunna motarbeta verkningarne af vissa Ryska tidningars till politisk fiendskap ledande framställningar.

Vi upplysa då för det första, att Finland icke har något eget mynt, utan att, såsom senaste myntförordning lyder, Ryska silfverrubeln med dess underafdelningar såsom rikets allmänna mynt skall fortfarande vara äfven Finlands. Ryska rubelns silfverfihalt utgör alltså normen för allt mynt i Finland. Rubelstycket, 50 kopeks- och 25 kopeksstyckena måste till nominelt värde mottagas icke blott i kronans kassor och Finlands bank, utan äfven i all enskild liquid. Ett försök gjordes att i rörelsen bibehålla äfven det underhaltiga Ryska silfvermyntet till nominela värdet. Men detta försök måste misslyckas, emedan mängden af sagde myntslag kunde obegränsadt ökas genom invexling från Kejsardömet. Det föll derföre i den enskilda rörelsen äfven under sitt verkliga värde och tvångskursen derå måste upphävas².

¹ Det är H:fors Tidningar, som återopas. Tidningen vårdade sig icke om, att införa den rättelse i dess origtiga kalkyler, som meddelades i detta blad n:o 132, förrän den dertill föranleddes af deras upprepande i Ryska tidningar. Redaktionen fick då ännu icke reda på, hvarför det i omlopp satta sedelmyntet skulle betraktas såsom en Bankens tillgång. Men härom hvar det ju alls icke fråga, utan om den valuta, som utgått ur landet. Och valutan i cirkulationen får väl räknas såsom behållen.

² Golos yttrar några ord om detta mynts användande. Vi kunna upplysa, att endast 350 000 rubel deraf stannat i Banken och i kassorna. Det har erbjudits åt Ryska Riksbanken, men har der icke blifvit emottaget. Det måste derföre säljas till pris, som kan erhållas. Men ingen del deraf har i Myntverket blifvit nedsmält, undan-

För det andra: Finska marken är intet annat än 25 kopek silfver. Det må vara osäkert om räkning och liqvid i en mindre myntenhet verkligen leder till större sparsamhet, uppmärksamhet äfven på en ringare inkomst och utgift. Men om metalliskt mynt skulle kunna blifva betalningsmedel i landet, var det nödvändigt, att metalliskt mynt skulle få myntas och utgifvas. Att i Finland utmynta Rublar kunde af naturliga skäl icke tillåtas. Derföre vidtogs den utväg att slå fjerndelsrublar under namn af Mark och fjerndelskopeker under namn af Penni. Dessa mynt äro endast inom Finland lagligt betalningsmedel. De hafva ingen laglig gångbarhet i Kejsardömet. Deremot är, såsom sagdt, Rubeln med dess underafdelningar lagligt betalningsmedel i hela riket, således äfven i Finland.

För det tredje bör frågan, om Ryska kreditbiljetterna skola gå med tvångskurs äfven i Finland, rättast uppställas sålunda: skall Finlands Bank med ett kapital af ungefär 4 miljoner rubel inlösa sagde till belopp af ungefär 640 miljoner utelöpande sedlar? Denna är i sjelfva verket frågan. »Golos» torde välvilligt fritaga Finlands Band från en sådan förpligtelse. Men då bladet anser det vara rätt och billigt, att de Ryska sedlarne skola gå med tvångskurs i Finland, så vill detta säga, att äfven Finlands Bank skall mottaga dem. Dertill var Banken i sjelfva verket förpligtad från 1840 till 1865. Men följden var, att då Ryska Riksbanken upphörde att inlösa dem, Finlands Bank, tvungen att till obegränsadt belopp och nominela värdet mottaga desamma, icke heller kunde inlösa *sina egna* sedlar, ehuru den skulle egt medel dertill. Den s. k. myntreformen består nu egentligen deri, att Finska Banken blifvit befriad från nämnda åliggande och numera inlöser *sina* sedlar, så att metalliskt mynt i Rubel och Mark är det lagliga betalningsmedlet i landet.

För det fjerde medför detta förhållande ingen skada för Kejsardömet's penningeväsende. Finlands handel på Ryssland är i allmänhet underlägsen, och den är det isynnerhet de år, då dålig skörd tvingar till större import af cerealier från Kejsardömet. Finlands Bank har ett antal af år icke kunnat inom landet åter utgifva en enda Rysk sedel. Äfven det Ryska sedelmynt, som i kronans kassor influtit, har öfverlemnats åt Banken. Och likväl har beloppet icke räckt till för Bankens remitteringar till Petersburg, utan har den nödgats fylla det bristande med utländska vexlar. I vanliga år hafva dessa remisser icke uppgått till 3 1/2 miljon rubel, men vissa år till 7 à 8 miljoner. Det belopp af Ryska sedlar, som i landet kurserat, har derföre varit högst ringa – såsom fallet måste vara, då importen från Kejsardömet vida öfverstiger Finlands export till detsamma. Härtill har bidragit, att denna import är fullkomligt fri, så att endast för kolonialvaror och tobak erlägges tull vid införsel till Finland. Deremot var det under en tid af femtie år icke tillåtet att från Finland till Kejsardömet tullfritt exportera annat, än sten och sand och ved o. s. v. samt viktualier och vissa af allmogen tillverkade slöjdartiklar. Finland uppställde en tullbevakning, inkom för att hindra otillåten *export* öfver landgränsen. Numera få dock äfven vissa Finska fabrikater till fixerad belopp tullfritt införas till Kejsardömet. Naturligtvis åtnjuta inga utländska varor en sådan frihet. Skulle, såsom »Golos» förmenar, myntreformen minska Finlands

tagande vid ett försök med några rubels värde, för att kontrollera silfverhalten. Sådant har undvikits af skyldig konsideration, ehuru väl det må synas berättigadt, om detta redligen och till nominelt värde af Finland med varor eller valuta inlösta parti skulle åter sättas i cirkulationen till samma värde, i stället för att säljas med förlust.

export till Kejsardömet, så skulle detta blott hafva till följd, att den kontanta mellangiften ökas; och detta torde väl för Rysslands penningeförhållanden vara en önskvärd sak. Finlands behof af Ryska varor kommer ingalunda att minskas. Exporten från Finland måste väl i någon mon bero af stabiliteten i kursen. Vid ett plötsligt fallande i Ryska sedelmyntets värde, måste den minskas – importen deremot ökas, emedan den Ryska varan blir billigare. Men såsnart kursen är fastare rätta sig småningom alla varupris derefter, och äfven exporten från Finland kan då ske utan kursförlust.

För det femte: såsnart engång Ryska sedelmyntet inlöses med metalliskt mynt – det må då ske till hvilket värde som helst – kommer det naturligtvis att i Finland gå och gälla likasom i Kejsardömet. Och hvem hoppas icke, att så skall ske. Golos synes väl mena, att det är en olycka för Finland att numera icke hafva ett deprecieradt sedelmynt. Men den ärade Redaktionen läser dock icke förmena, att detta i och för sig är ett lands lycka. Vi Finnar önska naturligtvis, att sagde tid snart må komma och aldrig mera upphöra, ehuru hela vår såkallade myntreform dåmera blir betydelselös.

Slutligen få vi öfverlemna de grunder, som i Finland påkallat myntreformen, åt de ädelt och billigt tänkandes pröfning.

Finlands Banks sedlar utgöra icke obligationer på någon statsskuld. Ända till 1840 cirkulerade här i landet Svenskt sedelmynt jemte Ryska Bankoassignmentationer och Finlands Banks å Rubel och kopek Bankoassignmentationer lydande småsedlar. De Svenska sedlarne voro de enda på valuta fonderade, ehuru de här icke mottogos i kronans kassor. Sagde år upphörde de att gälla såsom lagligt betalningsmedel. Finlands Bank ombesörjde deras utväxling i Sverige och erhöil sålunda den metalliska fond, densamma nu eger. Banken utgaf deremot å silfverrubel lydande sedlar. Dess sedlar äro derföre å vista inlösbara skuldsedlar, utgifna åt den, som åt Banken hade öfverlemnadt sin egendom, sitt metalliska mynt i form af Svenska sedlar. När Banken, i följd af sitt tvungna åliggande att mottaga de Ryska kreditbiljetterna, upphörde att inlösa sina egna sedlar, vägrade den alltså att honorera sin skuld, hvars redlig återbetalande Regeringen hade garanterat. Bankens silfver är folkets egendom. Enligt landets författning är Banken icke ens en Styrelsens anstalt. Landets Ständer äro dess rätta styresmän, och den kommer numera enligt *Hans Majestät Kejsarens* nådiga beslut att åt Ständerna öfverlemnas.

Genom omtänksam förvaltning hafva under det förflutna halfseklets lopp särskilda fonder för allmänna behof samlats: en fond för jordbrukslån om 1 miljon rubel, en amortissementsfond för statsskuldens garanterande om 1 1/2 miljon, hvars medel äro utlånade åt kommuner för allmänna företag samt åt landets producenter, en universitetsfond om 600 000 rubel o. s. v. Enkor och barn efter aflidne tjänstemän understödas blott till ringa del af statsverket. Deremot hafva tjänstemännen sjelfve med något understöd af staten bildat pensionskassor, särskildt för civilstaten, för militären, för ecklesiastikstaten och skollärare, för universitetsstaten. De värnlösa pensionstagarene ur alla dessa kassor voro, sålänge räntorna inflöto och de små pensionerna erlades i ett dåligt pappersmynt, bragta i ytterlig nöd, och bedragna på deras aflidne mäns och fäders uppoffringar för deras knappa bergning. Vid en möjlig, nödtvungen realisation skulle alla dessa fonder spolieras, och de värnlösa fråntagas deras ringa nödpenning. Enahanda var förhållandet med den fattige arbetaren, som i sparbänkerna nedlagt sina med möda förvärfvade kopeker.

I landet hade bildats en Hypoteksförening för jordbrukare. Det lyckades föreningen att upptaga något belopp penningar inom landet. Men den knappa tillgången verkade, att dess obligationer snart föllo i värde. Finland hade 1856 en svår missväxt, 1862 en annan och åren 1863, 1864 fortfarande dåliga skördar. Penningen gick ur landet – mest till Ryssland – för inköp af brödföda. Jordbrukarens ställning blef alltmera betryckt, och den skuldsatta delen tvangs derunder att återbetala erhållna lån, emedan hvar och en i denna hårda tid behöfde sina pengar. Hans Majestät hade tillåtit Hypoteksföreningen att upptaga lån i utlandet. Men detta blef omöjligt, sålänge ett osäkert penningvärde gjorde det ovisst, till hvilket belopp ränta och amortisement kunde komma at stiga¹. Att ett sådant lån skulle komma till stånd, var för landet en lifsfråga äfven derföre, att den indragna valutan behöfdes för sädesimporten, hvilken landets export var otillräcklig att betäcka. Och denna var i sjelfva verket den mest trängande grund för myntreformen.

Tyvärre blef äfven skörden 1865 ringa, och den sorgliga verkan häraf stegrades derigenom, att jordbrukarens tillgångar redan förut voro uttömda. Säkert är, att om icke landets kapitaltillgångar genom ett utländskt lån ökats, och om icke detta kommit jordbrukaren tillhanda, en hungersnöd skulle hafva inträdt, på hvars art man endast med förfäran kan tänka.

Att beklaga är, att myntreformen icke kunde vidtagas någon månad tidigare, så att spanmålsimporten kunnat ske till billigare pris. Bröd och billigt bröd var landets stora, oafvisliga behof för stunden. Allt annat försvinner häremot till en obetydlighet. När Golos för talan för några egendomsherrar i Wiborgs län, hvilka hoppats att genom myntreformen blifva af med en del af sina skulder, är detta ganska förlåtligt. Men hvarken den eller de representera härvid den stora massan af jordbrukare.

Det vore färfängt att vilja rätta bladets oriktiga uppgifter om Finska förhållanden eller söka upplysa dess redaktion om verkningarne af ett fast penningvärde i allmänhet.

Dock må ännu följande anmärkas: Å ena sidan talar Golos, att genom myntreformen skatterna skulle blifvit ökade, å den andra menar bladet att skatterna i landet äro för små och borde höjas, för att bekosta mera militär. Det förra är, som hvar man vet, falskt. Ty före kriget erlades skatterna i silfver liksom för närvarande. Att de i tie års tid nödtvunget fått utgöras i ett dåligt pappersmynt, har väl varit en fördel för de skattdragande. Men t. ex. vid jordskatten har den varit delvis imaginär. Denna skatt bestämmes efter priset på säd, smör och talg, hvilket nominelt stigit och äfven ökade skatten. För det andra ingå icke alla skatter i budgeten. I städerna erläggas sådane till stadskassan äfven för domstolar, skolor, vägar m. m. På landsbygden aflönas likaså domare, presterskap och den lägre kronobetjeningen direkt, och allmogen underhåller vägar, broar m. m.

Rättvisan bjuder medgifva, att Golos med något skäl anmärker mot vårt lands ringa militärstyrka. Men dertill kan svaras, att Finlands styrelse i denna förvaltningsgren varit mera än eljest beroende. Särdeles väl valdt är det icke, att uppställa fordringar häruti i ett ögonblick, då

¹ Man synes äfven i Kejsardömet nogsamt hafva pröfvat dessa svårigheter. Tillämnade Hypoteksbanker hafva blifvit fritagna från tvångskursen på sedelmyntet. Men man är derigenom icke längre kommen. Ty när låntagarena skola betala med sedelmynt efter kurs, finnes ingen gräns för räntans belopp. Planerna till sagde banker synas beklagligen hafva strandat på denna klippa.

Finska folket med nöden kämpar om sin tillvaro. När senaste krig utbröt, hade dock landet ungefär 10 000 man under vapen, bygde en liten kanonbåtsflottilj och gaf fartyg åt Ryska flottan, som länge synes med heder hafva visat sig i dess led. Det såg sin handelsflotta förstörd, sin export stängd, sina statsinkomster förminskade. Inom landet kunde lån ske till kostnadernas betäckande, hvaraf sedermera en del blifvit omsatt i ett utländskt lån på 4 400 000 Thaler. Finland undgick härigenom det vådliga i en sedelutgifning, och åt Finlands Bank bevarades sålunda möjligheten att honorera sina förbindelser.

Vi anse icke lämpligt, att vidröra resonnerandet i den ifrågavarande artikeln i öfrigt. Vi önskade endast hemställa till de Ryska tidningar, hvilka med ett slags fanatism sätta sig öfver all annan rätt, än styrkans och våldets, hvilka känslor de tro sig framkalla hos det folk, hvars heligaste intressen de sålunda hota. Med afseende härfpå kan det vara rättast att icke låta deras hotelser komma till detta folks kännedom, för att så missnöje och hat i sinnen, som äro fulla af tillit och förtröstan på framtiden.

10

60 FINLANDS BANKS UTLÅNING.

Finlands Allmänna Tidning n:o 197, 25. VIII 1866

20

Det är ledsamt nog, att publiciteten icke kan komma på det klara i Bankens affärer. Allmänheten borde kunna vänta upplysning; men den finner oftare missledande uppgifter och spekulationer.

Det ligger ju i de månatligen offentliggjorda förslagen öfver Hypoteksfonden för klar dager, att Bankens valuta minskas. Huru skall då sedelutgifningen och utlåningen ökas?

Likväl ser man detta påyrkas. Mot Bankens »såkallade reserv», som vid en gifven tidpunkt antages till 4 miljoner mark, skulle »inmot 8 miljoner sedlar» utgifvas och utlånas!

30

Ogera citeras någon särskild tidning. Men det måste dock nämnas, att yrkandet är Dagbladets i dess n:o 188.

Skall Banken verkligen göra sig af med all disponibel valuta och sätta sig ur stånd att inlösa en enda sedel eller sälja en enda vexel?

Med andra ord, skall Banken försätta sig i omöjligheten, att ytterligare utgifva en enda sedel?

Om icke, huru stor valuta bör Banken hålla i reserv? Valutan aftog

i Maj	med	1 5/10	miljon
i Juni	»	7/10	»
i Juli	»	7/100	»

40

det är: reserven nedgick från 5 600 000 mark den 1 Maj till 3 299 000 den 1 Augusti.

Härtill kommer, att endast 2 320 000 F. m. silfvermynt ännu finnas i allmänna rörelsen.

Af 8 miljoner mark, som Hypoteksföreningen i Banken deponerat, hafva 2 400 000 ungefär återgått till utlandet. Sedelutgifningen har under tiden ökats med motsvarande belopp. Men sedlarne hafva på sätt som nys anförts till Banken återvändt.

50

Än mera. Om olyckan af ännu en missvext skulle drabbat landet, menas det, att penningtillgången borde på anfördt sätt ökas, genom att gifva sedlar mot den s. k. reserven?

Hvar och en bör väl hafva insett, att det är spanmålsimporten, som minskar Bankens valuta, dess sedelutgifning och utlåning.